

Sygn. akt I CSK 174/16

POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa E. P.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji [x]. S.A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 1 grudnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 22 września 2015 r., sygn. akt V Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 26 marca 2014 r., którym oddalone zostało jej powództwo o zapłatę kwoty 50 000 zł tytułem odszkodowania za zniszczoną wiatę.

Powódka w skardze kasacyjnej powołała podstawę przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazała przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Stwierdziła, że w sprawie zachodzi istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do pytania: czy uchybienie sądu pierwszej instancji powodujące nieważność postępowania z powodu pozbawienia strony możliwości obrony jej praw - art. 379 pkt 5 k.p.c. może ulec sanacji w postępowaniu przed sądem drugiej instancji, czy też wystąpienie tej przesłanki nieważności postępowania obliguje sąd drugiej instancji do wydania orzeczenia kasatoryjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została jako nadzwyczajny środek prawny, służący od prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego, polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Założenie to może być zrealizowane jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia co najmniej jednej z przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie jest rolą Sądu Najwyższego, nie będącego trzecią instancją sądową, korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby w rzeczywistości miały one miejsce.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Ugruntowane zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że skarżący powinien wskazać przepisy prawne, na tle stosowania których wyłoniło się zagadnienie, sformułować je, podać argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto motywację, że rozwiązanie go jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu

Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.).

Przedstawione przez skarżącą zagadnienie nie odpowiada wskazanym wymaganiom. Poruszone w nim kwestie nie stanowią nowych i nierozwiązanych dotychczas problemów. Kwestia nieważności postępowania oraz ewentualnej możliwości jej sanowania w postępowaniu przed sądem drugiej instancji była już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. W wielu orzeczeniach Sąd Najwyższy wyrażał także stanowisko dotyczące przyczyny nieważności postępowania w postaci pozbawienia strony możliwości obrony jej praw. Dotyczy ona takich wadliwości czynności procesowych sądu lub strony przeciwnej, które uniemożliwiły stronie branie udziału nie tylko w toku całego postępowania, ale także w jego istotnej części, przy czym chodzi o faktycznie całkowite pozbawienie możliwości obrony. Ocena, czy do tego doszło, powinna być dokonywana przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy. Oznacza to, że nie dochodzi do pozbawienia strony możliwości obrony swych praw w takiej sytuacji, w której pomimo naruszenia przez sąd przepisów postępowania, miała ona możliwość podjęcia nieuwzględnionych czynności w dalszym postępowaniu, także przed sądem drugiej instancji. Poprzestanie zatem jedynie na podważaniu prawidłowości odmowy odroczenia rozprawy bez podania zastrzeżeń do opinii i ewentualnie dalszych wniosków dowodowych, wskazuje, że strona nie skorzystała ze sposobności wykazania przesłanek zgłoszonego roszczenia. W orzecznictwie zostało ukształtowane zapatrywanie, że uchylenie orzeczenia i zniesienie postępowania dotkniętego nieważnością ma miejsce jedynie w tych przypadkach, w których konsekwencji naruszenia przepisów nie da się odwrócić. Nie było podstaw do uznania, że powołane przez skarżącą zagadnienie prawne jest nowym i nierozwiązanym dotychczas problemem.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z zasady przewidzianej w art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., z uwagi na sytuację majątkowo - rodzinną i znaczenie dla skarżącej wyniku sprawy.

jw